

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. V. Resolvitur quæstio circa sensum verborum formæ Sacramenti
Pœnitentiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

SECTIO QUINTA.

Resolvitur questio circa sensum verborum forma Sacramenti Pœnitentia.

I. Ex duplici capite nascitur huius questionis difficultas.

DIFFICULTAS huius questionis ex duobus oritur, quo pacto scilicet forma sit vera, quando quis solum confitetur illa peccata, à quibus antea per priores confessiones fuit absolutus; tunc enim verba non videntur esse vera, cum nullam absolutionem conferat Sacerdos, nec peccata tollat, quippe quæ jam antea erant sublata; ergo verba non faciunt quod significant: Sacerdos enim dicit se absolvere, cum non absolvat. Quod etiam accidere videtur quando quis aliquid confitetur, quod in se non est peccatum. Difficultas secundò est, ubi quis ad Sacramentum accedit non dispositus.

II. Dicunt nonnulli, verba in priori casu esse vera, quia idem peccatum potest iterum & saepius remitti.

Recentiores aliqui sic in hac difficultate procedunt: dicunt verba absolutionis directè significare solutionem à peccato; & tamen esse vera, etiam quando quis confitetur sola peccata prius, vel per Contritionem, vel priorem Confessionem & Absolutionem delecta; nam inquit ipsi possunt eadem peccata iterum & saepius remitti & tolli, unde nihil frequentius inter homines, quam ut idem debitum iterum ac saepius remittant, nec semel tantum, sed frequenter eandem injuriam condonent.

III. Resp. tamen impossibile omnino esse, ut peccatum prius delectum, delectetur secundò.

Hoc tamen non videtur posse consistere, nec enim potest peccatum prius delectum magis deleri secundò, si propriè loquamur, quam homo occisus secundò occidi, aut ignis extinctus extingui. Quod verò additur inter homines unum alteri saepius debitum & injuriam remittere, dico si prius re verà injuria aut debitum fuit remissum, & omnis obligatio solvendi & satisfaciendi sublata, secundam esse solum remissionem & sublationem obligationis affectu, non effectu; nullum enim effectum habet circa injuriam aut debitum, nec videtur magis propriè posse eum qui semel condonavit, & sustulit injuriam, aut debitum, iterum illud tollere, quam rem quam semel donavit alicui, iterum eidem donare, & à se secundò alienare.

IV. Quamvis possit quis per promissionem secundò ligari, si tamen sit solutus non potest secundò solvi.

Dices: Potest is qui semel aliquid promisit & obligavit se, iterum & tertio promittere, & se denuo obligare; ergo & cui obligatio est sublata potest secundò auferri. Nego consequentiam: sic enim licet quis physicè uno vinculo ferreo ligetur, potest ligari alio, si tamen ab omni vinculo solvatur, non potest secundò solvi, unde nec Princeps qui ipsum moraliter solvit mandato aut alia ratione quidquam facit per secundum mandatum, si antea solutus sit per primum affectu quidem, & intentione aliquid facit, non tamen re ipsà, & effectu.

V. Effectus ligationis est indivisibilis, solutionis simpliciter, indivisibilis.

Ratio demum utriusque est, quia effectus ligationis est divisibilis, & consequenter poni potest per partes, & simpliciter est ligatus qui vel uno vinculo ligatur, at verò effectus solutionis est indivisibilis, nec dicitur solutus simpliciter nisi quis ab omni vinculo sit solutus; negationes enim, ut dici solet, sunt malignantis naturæ. Posset quidem homo à vinculis, si Princeps ita juberet, solvi paulatim & per partes, sed non esset simpliciter solutus nisi ab omni vinculo liberaretur,

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

nec etiam tunc si esset ab uno vinculo solutus, posset per secundum mandatum Principis iterum liberari ab eodem, qui est noster casus in præsentia; sæpè enim homo confiteri potest idem peccatum, quod tamen per verba absolutionis secundò prolata non tollitur, si antea sublatum fuerit per primam absolutionem, imò nec per hanc si homo prius de eo fuerit contritus, & consequenter verba absolutionis, si significant absolutè & propriè solutionem ab illo vinculo, & ablationem peccati, essent in his casibus falsa, quod nemo concedit.

Omnibus ergo consideratis forma absolutionis, *Ego te absolvo* significat quidem remissionem peccati, sensu tamen conditionato, non absoluto, nempe *Ego te absolvo quantum est ex me*, seu nisi ex parte tuâ sit impedimentum; verba enim in omni formâ judiciali videntur involvere tacitam conditionem, ut cum Judex secularis dicit reo, *Absolvo te*, intelligitur quantum ad allegata & probata, & sic de aliis. Hoc etiam insinuare videtur Suarez disputatione decima nonâ, sect. 2. num. vigesimo, & vigesimo primo, & alii: licet velit Suarez primariò tendere significationem verborum ad gratiam, non ad remissionem peccati: pro quo

VI. Verba absolutionis significant remissionem peccati conditionatè, non absolutè.

Dices primò cum Suarez sectione illâ secundâ, numero decimo: si verba absolutionis directè significant remissionem peccati sub illa conditione, sequitur quando quis confitetur sola peccata prius remissa formam nihil circa personam illam operari. Dices: confert ei gratiam, contra inquit, forma non operatur nisi quod significat, sed non significat gratiam secundum nos, ergo: imò nihil actu significat, nam solum significat conditionatè, conditionalis autem significatio, sicut absolutè nihil significat, sed tantum conditionatè, ita nihil operatur nisi positâ conditione significationis, hic autem non ponitur conditio significationis; significant enim verba illa solutionem, si non sit impedimentum ex parte recipientis, ibi tamen est impedimentum obstandum solutioni; quid enim magis obstat solutioni quam ut quis non ligetur, ut hic contingit.

VII. Obiè. In hoc modo procedendi sequitur, dum quis sola peccata prius remissa confitatur, formam nihil operari.

Respondetur tamen, formam absolutionis conferre huic homini gratiam. Ad primam partem replicæ distingo minorem, non significat gratiam significatione humanâ concedo, sacramentali nego, ut de verbis Matrimonii ostendimus initio Sectionis. Idem probari posse videtur ex formâ ordinis; primò enim in ordinatione Oltiarii, & collatione aliorum minorum ordinum forma non significat gratiam, sed solum ministerium quod in Ecclesiâ obire debent; imò in ordinatione Sacerdotis verba illa: *Accipe potestatem offerendi Sacrificium in Ecclesiâ pro vivis & mortuis, In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*; quæ est forma Sacerdotii in Concilio Florentino ab Eugenio IV. assignata; hæc inquam verba sensu quem habent ex humanâ impositione non significant gratiam.

VIII. Quamvis verba absolutionis non significant gratiam humanâ, significant tamen sacramentaliter.

Per hæc patet ad secundam partem replicæ, de significatione conditionatâ: dico enim Sacramentum conferre gratiam quam significat significatione sacramentali. Adde, cum per gratiam remittantur peccata, & forma hæc significet absolutionem peccatorum, aliquo etiam modo dici potest significare gratiam, saltem arguitivè; significat enim directè remissionem peccati, hoc autem in præsentia non fit sine gratiâ habituali, ergo.

IX. Sacramentum conferre gratiam quam significat significatione sacramentali.

X.
Dices: In
nostrâ sen-
tentia non
est unde
quis recipiat
gratiam, qui
solum confi-
tetur venia-
lia.

Dices secundò: si hæc verba secundum sensum quem habent non significant gratiam; ergo quando quis confitetur venialia non est unde colligamus verba absolutionis dare gratiam confitent. Nego consequentiam, ad hoc enim sufficit habere ex significatione Sacramentali quòd gratiam significant, sicut in Matrimonio & Ordine contingit, in quibus verba secundum sensum humanum non omnino gratiam significant, & tamen eam conferunt. Sacramenta ergo operantur instar rerum naturalium, & consequenter gratiam suscipientibus, qui non habent obicem peccati, non minus necessariò instanti quo recipiuntur conferunt, quàm ignis in lignum calorem aut formam ignis, vel Sol lucem in aërem inducit, ubi ille frigoris aut humiditatis, hic corporis opaci non reperit obstaculum.

SECTIO SEXTA.

Inferuntur quadam circa significatio-
nem verborum formæ.

I.
Verba formæ
à sacerdote
pronunciata
super indis-
positum sunt
falsa.

HINC infero primò: ubi quis ad hoc Sacramentum accedit omnino indispositus, verba formæ esse falsa, cum Sacramentum reddatur nullum, ut si pœnitens non sit baptizatus, nullum habeat dolorem, &c. sicut secundum omnes essent falsa, si proferrentur à sacerdote damoni, nam Sacerdos in eo casu quantum est ex se non poneret necessaria ad remissionem peccatorum, cum non ponat Sacramentum, sicut non credo quemquam dicturum verba esse vera, si hoc diceret lapidi, aut homini qui nunquam peccasset. Sic etiam, si quis non Sacerdos proferret illa verba, communiter censentur falsa, quia non habet auctoritatem remittendi peccata, atque adeo non facit quod in se est, cum in se hoc non habeat, sicque est falsa propositio, quia est de subiecto non supponente, sed non magis habet Sacerdos potestatem absolvendi aliquem qui non peccavit, aut qui non est baptizatus, vel dispositus, ergo.

II.
Quid de hac
formâ cen-
sendum, si
Sacramen-
tum esse pos-
sit validum,
sed informe.

Infero secundò: Si talis dari possit dolor ut Sacramentum hoc sit validum sed informe, sitque indispositio ad effectum non valorem Sacramenti, tunc probabile mihi videtur verba esse vera, quia Sacerdos quantum est ex se hominem illum absolvit, & defectus est penes solum pœnitentem, qui si faceret quod ex sua parte potest & requiritur, sicut Sacerdos facit quod requiritur ex sua, Sacramentum haberet effectum.

III.
Obicit. Ad
absolutio-
nem perinde
est asserere
nullum do-
lorem, ac
non asserere
sufficientem.

Dices, proximè asseruisse nos, si Sacerdos proferat verba absolutionis super hominem non baptizatum, aut qui non peccavit, vel nullum habet dolorem, illa esse falsa, quia Sacerdos non habet potestatem absolvendi eum qui non est baptizatus, vel qui nullum affert dolorem, sed non magis habet potestatem absolvendi eum, qui non affert dolorem sufficientem; hic enim dolor perinde est ac nullus, ergo. Distinguo minorem: Si dolor, quem affert non sit sufficiens ad valorem Sacramenti, concedo, si solum non sit sufficiens ad effectum in actu secundo consequendum, nego: in illis enim casibus significat Sacerdos se illis verbis habere potestatem remittendi peccata hominis non baptizati, & qui nullum habet dolorem, ac ponere causam in actu primo remissivam peccati, quod non facit. In altero verò casu Sacerdos ex parte sua facit quod suffi-

cit ad remissionem peccati; ponit enim id quod habet vim remittendi peccatum, si pœnitens poneret dispositionem, si autem nolit pœnitens eam ponere, stat per ipsum quòd non absolvatur; quòd enim ipso nolente se disponere non absolvatur, non est imputandum Sacerdoti, sicut nec Deo quod homo liberè non convertatur, cum ei dat gratiam sufficientem, non quidem sufficientem posito quòd nolit, nulla enim gratia sufficit ad hominem nolentem liberè convertendum, sed sufficientem in sensu diviso, unde sicut hoc præstando facit Deus quod in se est ad conversionem, ita Sacerdos ad absolutionem.

Confirmatur: Sacerdos dicens *Ego te absolvo* IV. quantum est ex me, facit quod significat, ergo Sacerdos dicens, *Ego te absolvo* verba sunt vera: consequentia ab omnibus conceditur, antecedens probatur, Sacerdos dicens, quantum *Ego te absolvo quantum est ex me*, solum dicit se est ex me, absolvere in actu primo, seu ponere causam factis quod quantum est ex se sufficientem ad absolutionem, significat, sicut Deum convertere hominem quantum est ex se, est ponere causam illius in actu primo conversivam, bonam scilicet cogitationem ei immittere, quæ cogitatio ex se apta est eum convertere, & tamen si Deus eandem cogitationem poneret in lapide, non diceretur eum quantum est ex se convertere.

Urgebis: Ergo & quando quis accedit sine V. ullo dolore verba Sacerdotis erunt vera; stat enim per pœnitentem quòd non absolvatur; si enim poneret dolorem consequeretur illum effectum, hunc verò si non ponat, stat per ipsum quo minus absolvatur, non per Sacerdotem qui facit quod in se est. Respondetur, hanc propositionem *Ego te absolvo* intelligendum quantum est ex me, significare Sacerdotem aliquid ponere, quod conducit ex natura sua ad absolutionem, in hoc autem casu nihil hujusmodi ponit; mera enim prolatio verborum non sufficit, ne quidem in actu primo: in secundo verò casu ponit aliquid, nempe Sacramentum, quod sufficit ex se ad tollendum peccatum, & postea tollit, si pœnitens postea habuerit dolorem requisitum, ut affirmant Auctores communiter sententiæ asserentis dari posse Sacramentum validum sed informe. Sicut cum quis alteri donat aliquid, semper ingreditur tacita conditio si ille acceptet, qui si non acceptet, stat per ipsum quo minus transeat res illa in ipsius possessionem, & dicens, do tibi hunc equum, vel librum, verum dicit, licet alter non acceptet, quia sensus illorum verborum tantum est, quantum est ex me do tibi hunc librum, quæ tamen verba non essent vera, si id diceret lapidi. Idem suo modo dicendum est in verbis absolutionis.

Infero tertio, significationem formæ, quam VI. superiore sectione posuimus, nempe, *Ego te absolvo quantum est ex me*, coincidere in re cum eâ quam hic assignat Sanctus Thomas quæst. octogesima quarta, art. tertio, ad quintum, nempe, *Ego te absolvo*, id est, *Sacramentum absolutionis tibi impendo*, quam etiam amplectitur Vasquez quæstione nonagesimâ primâ, articulo tertio, dubio septimo, numero septimo. Commodius tamen fortè explicaretur per verba magis universalia: igitur *Ego te absolvo quantum est ex me* significat *ego confero tibi causam remissionis peccatorum, vel jus ad remissionem peccatorum*, nam secundum ipsum Suarium disp. 19. sect. 2. num. 20. verba absolutionis non significant actualem remissionem peccatorum, sed aptitudinalem.

Nec